

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (ANO) XLVIII (42)
Štev. (No.) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
26 de octubre — 26. oktobra 1989

Psihološki izvor političnih skrajnosti

Skupna značilnost (predvsem mladih) ljudi, ki se nagibajo k političnemu ekstremizmu ni racionalnega izvora, ampak neka duševna nagnjenost, ki ima globoke psihološke korenine. Na zasebni ravni se izraža v čustvenih konfliktih kot so negotovost, nestalnost, osamljenost, nezmožnost osebnega stika (inkomunikacija), zakonske ločitve, kronična zmedenost glede študija in poklica.

V odnosu do družbe pa tak človek zapada v naslednje skrajnosti:

a) V zagrenjenosti (špansko resentimiento), v prikrito mrznjo, ki izhaja iz zavisti in vodi v škodoželjnost in privoščljivost. Nekdo je „resentido“, kadar toliko sovraži, da mu je vseeno, če sam utрпи veliko škodo, da le še drug ob tem trpi. Na primer, večina nasprotnikov kapitalizma se zaveda, da se bo njihova situacija poslabšala v socialističnem sistemu. Čeprav to vedo, se zavzemajo za socializem (levi ali desni), kajti predvidevajo, da bodo „bogati“, katerim zavidajo, tudi trpeli: lažje bo prenašati revščino v socializmu, kjer bodo vsi enaki. (Na dnu srca pa pričakujejo, da bodo v taki družbi „vseh enakih“ oni uživali privilegije „bolj enakih“).

Vendar je mogoče racionalno prepričati „zavistneža“, da njega v resnici zanima le izboljšanje lastnega položaja, čeprav si medtem drugi še bolj izboljšajo svojega.

b) „Fourierov kompleks“ (kot ga imenuje neoliberalni sociolog L. von Mises) pa je bolj resna stvar, skoraj duševna bolezen, ki ne sprejme racionalnih argumentov. Mogli bi ga predstaviti takole: Zelo težko je v življenju doseči „vse, kar srce si sladkega obeta“. Velike mladostne sanje, kljub vsem srečnim okoliščinam in naključjem, se s časom udejanijo na veliko nižji ravni, kot si prizadevamo. Nešteto ovir stavi življenje na pot in prekriža načrte. Lastne zmožnosti ne zadoščajo, da se povzpemo do višin, katere smo smatrali lahko dosegljive. Zavest teh nezmožnosti za mnoge predstavlja vsakodnevno tragedijo.

Človek more reagirati na to na dva načina: da zasovraži življenje in družbo, ki mu odrekata realizaci-

jo mladostnih sanj ali tako, da gre naprej, po vsakem neuspehu z obnovenim upanjem. Duševno zdrav človek sprejme svojo usodo, ne vara samega sebe in kljub vsem neuspehom in polomom živi naprej, v mejah danih možnosti in tako nekaj doseže.

Nevrotik pa ne more prenašati življenja kakršno je. Realnost je zanj pretrda in prehuda, preveč zoprna in surova. Zateka se v iluzije, v svet fantazije in nerealnih miselnih konstruktorov ali pa v nihilizem, cinizem, celo v obup in v svet umetnih paradizov. V prvem primeru se tolaži s tem, da pripisuje svoje neuspehe drugim, največkrat krivičnemu družbenemu stroju, katerega je treba uničiti do temeljev in začeti vse znova. Marksizem in fašizem ga prepričujeta, da ni odgovoren za neuspehe v življenju, ampak da je to posledica družbenih razmer. S tako tolažbo se mu povrne izgubljena samozavest, odredi ga mučnega občutka manjvrednosti in mu odpira lahko perspektivo bodočih uspehov. Tovorstna literatura obljublja ne le bogastva, ampak tudi srečo in ljubezen, kakor tudi nesluten materialni in duhovni razvoj: pojavili se bodo umetniški in znanstveni talenti, kot jih človeštvo še ni poznalo.

Vendar po mnogih letih izkustva socializma vseh vrst je danes v svetu (razen v Južni Ameriki!) splošen uvid, da ta ni mogel izvesti nič tega, kar je obljubljal. Vse sanje o družbenem raju na zemlji so se razblinile. Kaj preostane sedaj nevrotikom, katerih je več kot si predstavljamo, ob tolikem razočaranju?

Energije, ki so se prej sproščale navzven, v organiziranju revolucij in družbenih konfliktov, se zdaj obračajo navznoter: v narcisizem, permisivnost in zatekanje v zasebne paradize. Menim, da je temu dejstvu pripisati uspeh spolne „revolucije“ in vedno večjo nagnjenost k uživanju mamil. Družbeni prevrat prepušča mesto osebnemu razvratu.

Gorjé, ki so ga povzročile socialne revolucije tega stoletja, zna zbledeti ob grožnji, ki jo človeštvu predstavlja ta novi trend...

-gar

DR. JURE KOČE

Preroški govor dr. Kulovca

Na seji ministrskega sveta v Beogradu dne 5. aprila zvečer leta 1941 je dr. Franc Kulovec, minister za gradnje in predsednik Slovenske ljudske stranke, vstal in govoril:

„Gospod predsednik in gospodje ministri: Vi veste, da sem jaz katoliški duhovnik. Tako sem danes kot sploh vsak dan bral mašo. A tokrat sem šel še posebej k spovedi, ker vem, da bom kmalu umrl.

A sedaj vam rečem to-le: Predno smo podpisali pakt, smo vprašali za mnenje ne le generala Milana Nedića, ki ga vi ne cenite, ampak tudi tistega, ki ga vsi spoštujete — generala Petra Pešića. Tudi on nam je rekel, da ne bo naša vojska proti nemškemu vojnemu stroju zdržala niti 14 dni.

Tudi jaz vam rečem: Vi Srbi ste imeli v prvi svetovni vojni poleg svoje hrabrosti tudi srečo. A to pot vam Bog sreče ne bo naklonil. Pred sabo vidim v naši državi milijone grobov, in ko bi srbski narod videl v prihodnosti, kaj ga kot posledica puča čaka, bi vas in Boro Mirkovića obesil na kandelaber na Terazijah.“

To mi je pripovedoval leta 1943 dr. Juraj Šutej, finančni minister v bežunski vladi v Londonu. H Kulovčevim besedam je dr. Šutej pripomnil: Dr. Kulovec je govoril globoko s čustvom. tako da so mu solze tekle po licih. Ne predsednik gral. S'omović ne kdo drug od nas navzočih ni na Kulovčev govor reagiral niti z eno besedo. Na nas vse je napravil mučen vtis.

Dr. Šutej je nato zaključil svoje pripovedovanje z besedami: „Vedno imam pred očmi dr. Kulovca, kako iz groba ponavlja te besede.“

Sedaj naj dodam sledeče: Manj kot dobrih deset ur kasneje (6. aprila 1941 zjutraj) so nemška letala bombardirala Beograd. Dr. Kulovec je hotel v mesto na predsedstvo vlade. Avtomobil z njegovim voznikom je čakal pred hišo. Bombe padajo in šo-

strani. Radi pomanjkljivosti v strukturi te vlade — poleg osebnih nezmožnosti — vidi Hildermeier glavni vzrok, da je februaraska revolucija propadla. Poleg tega naj bi provizorična vlada imela krivdo za neuspeh tudi zaradi zavlačevanja zemljiške reforme, ureditve problemov raznih narodnostnih skupin, iz katerih se sestoji država ter končno tudi zavlačevanje sklenitve premirja. Vse to naj bi bila ugodna podlaga za oktobrsko revolucijo, posebno še, ker sta se v državi z odstranitvijo carja zrušili državna in socialna avtoriteta. Upoštevajoč te razmere analizira Hildermeier zadnje tedne v oktobru leta 1917. Februaraska vlada je zgubljala oblast, moč ceste in mas je omogočilo upor boljševoikov in sledila je državljanska vojna. Sovjetski režim je kmalu razpolagal z osrednjim ruskim ozemljem, kar je seveda bila velika prednost. Ko so se pridružili še razočarani delavci in mali kmetje, si je znal pridobiti ali pa s silo podvreči večino ozemlja. Sovjete sta vodila Trotski in Lenin in brez njune izredne politične, organizacijske in vojaške zmožnosti, bi boljševoiki verjetno težko prevzeli oblast. Hildermeier meni, da so jim tudi pomagale gotove pomanjkljivosti politične ustave in tudi kulture. Kljub raznolčnosti pa vidi pri boljševoikov v izvajanju praktične politike sličnost carskemu sistemu. Oba sistema naj bi imela podoben glavni cilj: velerusko nadoblast ter pospeševanje industrializacije.

Zato se Hildermeier vprašuje, če ni bila ruska revolucija dejansko le nadaljevanje boja proti zaostalosti ruskega naroda — seveda z drugimi, veliko bolj rigoroznimi sredstvi?

Po FAZ povzela D-ova.

fer prosi dr. Kulovca, naj gre v zaklonišče, ki ga je zgradil lastnik hiše, češki inženir. Dr. Kulovec noče iti v zaklonišče. Šofer pade na kolena in prosi: „Gospod minister, prosim vas, pojdite v zaklonišče.“ Nato je dr. Kulovec res šel proti zaklonišču, a še na stopnicah ga je drobce nemške bombe zadel in ubil, medtem ko sta šofer in avtomobil pred hišo ostala nedotaknjena. In pol kilometra proč je nemška bomba ubila Kulovčevega osebnega tajnika dr. Ivana Mencingerja in njegovo ženo.

Uresničitev preroškega govora

1. In kako so se preroške besede dr. Kulovca uresničile? Kot že omenjeno je Namčija napadla Jugoslavijo dne 6. aprila 1941, a že dne 17. aprila je general Kalafatović podpisal kapitulacijo. Torej komaj 10 dni je trajalo, da je bila jugoslavenska vojska poražena. Tako so se izpolnile besede dr. Kulovca, da ne bi zdržala niti 14 dni.

2. Mnogi Srbi krivijo za tako hiter poraz Hrvatov, toda ne vsi. Na primer Mirko Kosić, po rodu Srb iz Vojvodine, vseučiliški profesor, ekonomist in sociolog, ki je kot znanstvenik užival ugled v znanstvenih krogih v zahodnem svetu in posebno v Angliji, bil je tudi narodni poslanec od leta 1935 do 1938, je rekel: „Velika je krivda Hrvatov, a priznati se mora, da oni niso krivi za vse. V Makedoniji je bila zelo močna koncentracija naše vojske in v kljub odličnemu strateškemu položaju ob reki Vardar je naša vojska nudila zelo slab odpor proti sovražniku. In tam ni bilo Hrvatov, torej ne moremo metati vse krivdo na Hrvate.“ Tako so se izpolnile besede dr. Kulovca: „To pot vam (Srbom) Bog ne bo dal sreče.“

3. Naj omenim še to, kar tudi potrjuje uresničitev preroških besed dr. Kulovca. Ugrin Joksimović, ugledni narodni poslanec in podpredsednik JZ, je dobesežno govoril: „Bog je nas Srbe kaznoval zaradi naše oholosti in arogance.“ Bilo je precejšnje število nadutih, arogantnih in domi-

šljavih srbskih izobražencev, ki so javno govorili: „Ne može biti rat bez Srba“ (z drugimi besedami povedano: ne more biti vojne, v kateri se Srbi ne bi borili.) In zaradi takih ljudi je prišlo do puča in z njim do apokaliptične tragedije vseh narodov Jugoslavije. Med nje bo zgodovina gotovo prištela dva izvršilca puča, to je generala Simovića in polkovnika Boro Mirkovića ter organizatorja puča profesorja Dragana Knezevića in njegovega brata aktivnega majorja. Zgodovinsko dejstvo je, da so organizatorji in izvršilci puča pahnili državo v vojno, a niso imeli poguma ostati doma in se boriti proti sovražniku, ampak so zapustili domovino. (Razumljivo in pravilno je bilo, da je mladi komaj 17-letni kralj skupaj s člani vlade in predstavniki političnih strank šel v London.)

4. Dr. Šutej mi je pripovedoval tudi sledeče: Vlada je takoj po nemškem napadu skupaj s kraljem Petrom odpotovala v Nikšić, odkoder so z angleškimi vojnimi letali zapustili Jugoslavijo. Takrat je bilo v Nikšiću preko 300 višjih vojniških oseb (generalov, polkovnikov, podpolkovnikov in majorjev), ki so vsi očitno želeli, da bi skupno z vlado zapustili domovino. Dr. Šutej jih je nagovoril rekoč: „Kakor vidim, vas je tukaj več sto aktivnih poveljujočih vojaških oseb, pa sem vas primoran vprašati, kako da ste tukaj, v takem številu, kdo se torej bori proti sovražniku, ali samo vojaki z rezervnimi oficirji? Vsi so ga molče poslušali. Torej tudi to potrjuje preroške besede dr. Kulovca, kako slabo se bo zaradi puča vojna končala.

5. Odkar je bila Jugoslavija pahnjena v vojno (aprila 1941) pa do konca leta 1945 je blizu 2 milijona prebivalcev Jugoslavije izgubilo življenje in to ogromna večina kot žrtev komunistične partije med vojno in po vojni. Tako se je na žalost uresničila prerokba dr. Kulovca.

6. Znana je tragična usoda Draže Mihajlovića in njegovih oficirjev, ki so mu do konca ostali zvesti. Draža (Nadaljevanje na 2. str.)

Ali je bila ruska revolucija potrebna?

Pred kratkim je preteklo petdeset let, ko se je pričela druga svetovna vojna, z njo pa delitev Evrope v dva dela, vsakega z drugačnim družbenim redom in s tem prav za prav v dva različna sveta. Ob tej usodepolni obletnici so mnogi časnikarji segali po zgodovinskih dejstvih in opisovali pojav hitlerizma, s tem pa že morali seči še v dobo pred prvo svetovno vojno, ko se je v Rusiji že pripravljala komunistična revolucija in z njo prelomnica v življenju človeštva. Ker se v zadnjih mesecih dogaja v Sovjetski zvezi tkzv. „druga revolucija“ Gorbačova, mnogi žurnalisti spremljajo njen razvoj tudi z aktualnimi prognozami.

V tej zvezi je zanimivo razmotrivanje Manfreda Hildermeierja, ki je napisal knjigo „Ruska revolucija 1905-1921“ in je izšla letos v Frankfurtu. Ta göttinški zgodovinar, specialist za vzhodnoevropske razmere, v njej odgovarja na vprašanja mnogih sodobnikov — če je bila ruska revolucija res neizbežna. Le-ti se bavijo predvsem s tremi pojavi: vzrok razpada carskega sistema, vzrok neuspeha meščansko-demokratske februarске revolucije ter o vzrokih zmage in obvladanja boljševoikov. Na te tri točke skuša Hildermeier odgovorjati.

Jedro razpada caristične avtokra-

cije vidi Hildermeier v „istočasni krizi starega in novega reda, v agoniji tradicionalne agrarne družbe ter v porodnih krčih industrializacije“. Vedno večja šibkost ruskih državnih oblasti z eklatantnimi, očitnimi neuspešnimi gospodarskimi posegi je privedla do velikih socialnih problemov. Politična kriza je v letih 1905-1907 povzročila prvi težki pretres.

Po revoluciji leta 1905 in po carskem „oktobrskem manifestu“ stari red ni bil več isti, kakor preje, čeprav je bil politično dejansko še vedno upoštevan. Nepripravljenost državnikov pa je onemogočila zadnjo možnost integrativnega izenačenja — kar je končno bilo usodno za carsko avtokracijo.

Februaraska revolucija je z uporom mas odstranila stari režim, ne da bi našla večji odpor. „Družba“ in mase, liberalno plemstvo, nova buržuazija (meščanstvo), delavci in vojaki so bili enotni v oporekanju starega režimu. V trenutku ogrožanja je bila carska oblast osamela in praktično brez branilcev.

Iz proticarske koalicije je zrastle posebno dvojno vodstvo „provizorične vlade“ — kot zastopstvo meščansko-demokratske plasti na eni strani ter „sovjet“ kot reprezentativni organ revolucionarnih mas na drugi

Pismo iz Slovenije

Preteklo nedeljo so v Mariboru izvedli referendum — povedali naj bi svojo voljo, ali naj bo mesto še naprej razdeljeno na „vasi“ s 6 občini ali pa naj bo mesto z eno občino odn. občinsko upravo. Pred koncem meseca naj bi bile še volitve — saj ne vem, kaj bomo pravzaprav volili. Danes sem v mestu videl plakat Temeljna listina Slovenije 1989 in vabilo k podpisu. Prav nič se ne bom mujal, da bi dobili tudi moj glas. Zdi se mi malo pomembno, ko pa vidim, kako se čudno vse suče in obrača. Trdno sem prepričan, da na razmere vplivajo ljudje, in „čas“ oblikujemo sami. Dokler bomo ljudje drug drugemu volk, toliko časa prav gotovo ne bo boljših časov. Včasih mi je kar zabavno, kako se vsak čuti poklicanega, da pokaže krivca oz. krivce — seveda vedno izven sebe in s kakšno vneto delimo „zlate“ nauke, seveda edinozveličavne. Dokler bo toliko učiteljev, pač ne bo mogoče priti do soglasja. Pa pustimo to neskončno področje ali pa ga prepustimo ljubemu Bogu. On že ve, kakšne nas ima in kako nas bo spravil v red. Veseli me, ko slišim vedno glasnejše glasove „Le pri Bogu je rešitev“.

Večkrat se na moč čudim, kakšne članke že lahko preberemo v našem Večeru. Danes je na naslovni strani velika slika z velike večerajšnje Slomškove proslave na Slomškovem

trgu pred stolnico. Naslikan je kardinal Kuharić in naš mariborski škof Kramberger. Poročilo opisuje proslavo in v naslovu je zapisano: „Slavili Slomškov prihod v Maribor. Nekaj tisoč ljudi počastilo spomin na slavnega slovenskega škofa. Molitev za Slomškovo beatifikacijo. Na slovesnosti tudi zastopniki mestne skupščine.“

V sobotnem Večeru članek: „Uso-da domobrancev iz leta 1945 — Bomo zvedel podrobnosti še o eni skrbno varovani povojni skrivnosti?“ (Bojan Bauman). Braco Zavrnik pa v nadaljevanjih objavlja „Škof Anton Martin Slomšek“. Je že 11 nadaljevanj.

Česa takega si še pred dvema letoma ne bi mogli zamisliti. Tudi božič bo letos dela prost dan! — prvič po 44 letih.

Na Slomškovem trgu je postavljen spomenik škofu Slomšku — skupna akcija oblasti in Cerkve. Včeraj je po mariborskem radiu spregovoril stolni župnik! Da ne omenim, koliko kritike lahko preberemo na račun monopolne partijske oblasti, o vedno večji simpatiji do zasebne lastnine in zasebnih podjetij — kaj vse!

Morda smemo upati, da so to dobri pokazatelji, znaničci pozitivnih sprememb? Bog daj!

Maribor, septembra 1989

Taras in Alenka Kermauner

8. novembra bosta prišla v Buenos Aires odlična predstavnika slovenskega kulturnega življenja. Prišla bosta tudi v razna slovenska središča.

Z njima pride na obisk tudi Ladislav Lenček CM, ki prihaja na trideseto obletnico cerkve Marije Kraljice v Slovenski vasi.

Sledi nekaj življenjskih podatkov obeh gostov.

Ladislav Lenček me je povabil, da obišče Tarasa in Alenko Kermauner v Avberju. Tako sva konec maja zgodaj popoldne stopila v Ljubljani na vlak, ki naj bi naju popeljal v Sežano. Komaj sva ga dohitela. Vlak je pogнал v smeri proti Krasu. Bil je nabito poln. „Bo že kdo odstopil sedež“, sem rekel. „Kaj misliš, kje smo?“ mi je odvrnil Lenček. Nič ni sva stavila, pa vendar je Lenčkovo vprašanje bilo ovito v porogljiv nasmeh, češ „boš že videl“. Prerila sva se v železniški voz. Ko sva odlagala prtljago, je s sedeža vstal desetleten fant in brez besed ponudil prostor. Lenček se mu je zahvalil in ga pohvalil. Deček je ob bratu stoje nadaljeval pot. Spominjam se priimka: Troha. Izstopila sta v Borovnici. Njegova gesta je bila malenkost, a znak vzgoje in srčne dobronjete.

V Sežani naju je objelo sonce in Taras Kermauner, ki sva ga takoj spoznala po visoki postavi, značilni bradi in široko odprtimi rokami. Vse podrobnosti tega srečanja bi bile zanimive, a to bi raztegnilo zapis, kateremu je edini namen predstaviti tega velikana slovenske kulture in njegovo ženo Alenko.

Alenka Goljevšček nas je v bližini čakala v avtomobilu. Odpeljali smo se po vijugastih cestah v Avber.

V prijatni senci smo pred Kermaunerjevo hišo nadaljevali pogovor. Tu se je gospodar razgovoril sproščeno in z nič neprijetno erudicijo o najrazličnejših predmetih. Po nekaj mesecih objavljam bogat razgovor, ki ga je izmenoma vodil Taras, Alenka ali Lado Lenček. Nihče ni hitel z besedo. Časa je bilo dovolj do polnoči. Tedaj je razgovor nanesel tudi na našo slovensko skupnost v Argentini.

OBISK IZ SLOVENIJE

V naši slovenski skupnosti se predari ustavljamo ob senčnih straneh in mračnih pogledih na svet. Najbrž je to posledica nesreče slovenskega naroda, ki je pretrpel drugo svetovno vojno in po njej ostal razdeljen v dva tabora. Našemu je bil usojen težji del — ostrakizem. Vendar izpod ruševin vojne, revolucije in več desetletij diktature vstaja nov svet. Gradi ga narod, ki je prestal preizkušnje in je zdaj v mladostnem zorenju. Katoličani strmimo v poplavo materializma, danes že ne več

PREROŠKI GOVOR DR. KULOVCA

(Nad s l. str.)

se je res boril za Jugoslavijo in dejstvo je, da je bil iskren Jugoslovan, ker je pokazal in dokazal, ko je bil pred vojno komandant polka v Celju. Tam je strogo prepovedal oficirjem srbske narodnosti odzvati se povabilom celjskih Nemcev, ki so pošiljali vabila na pojedince itd. samo njim, ne pa tudi oficirjem slovenske narodnosti (češ mi Nemci in Srbi smo nekaj višjega kot Slovenci). In ko je bil premeščen iz Celja, poudarjam, vsi Celjani neglede na politično pripadnost (redka stvar takrat) so priredili tako svečano poslovitveno proslavo, kot je Celje še nikdar ni videlo. In ta mož je moral umreti kot žrtev komunizma. Tako se je žal tako zanj kot za milijone drugih nedolžnih žrtev izpolnila prerokba dr. Kulovca.

7. A če se je kariera Draže končala tragično zanj, se je vendar končala častno; kariera generala Simovića se je pa končala nečastno in sramotno. On se je dne 18. maja 1945 vrnil v Titovo Jugoslavijo. Ko je šel kmalu po vrnitvi na sprehod po Terazijah, so ljudje, ki so ga prepoznali, prihajali k njemu, pljuvali predenj, ob-

toliko marksističnega, ampak potrošniškega in nenavrnega individualizma. Zgrozimo se ob ugotovitvi, da je materializem na pohodu in da duhovnost nima domovinske pravice tam, kjer bi jo pričakovali.

Zato pa je toliko bolj razveseljava slovenska pomlad. Navdušuje nas dejstvo, da so v Sloveniji danes vse bolj vidni znaki spoštovanja vernosti, človekovih pravic ipd. Sicer moramo biti previdni optimisti. To je zlasti jasno za ljudi, ki so izkusili kruto marksistično in revolucionarno taktiko. Vendar naj nas ta izkušnja ne zagreni in zaslepi, da ne bi mogli ceniti dosežkov tistih, ki so se sistemu uprli in ki danes postavljajo temelje svobodne, demokratične, pluralistične in humanistične slovenske družbe.

Pri slovenskem prebujanju je imela in ima še danes slovenska politična emigracija pomembno vlogo. Njen obstoj kljubuje totalitarnim režimom. Nujnost različnih pogledov pa prihaja tudi iz Slovenije same. V ta okvir moremo postaviti letošnji obisk iz Slovenije. Na povabilo Slovenske kulturne akcije bosta prišla v Argentino Taras Kermauner in njegova žena Alenka Goljevšček. Zakaj ravno Alenka in Taras Kermauner? Če izvzamemo konkretne okoliščine, med katere spada recimo omenjeni krog poznanstva in pripravljenost ravno njiju, da nas obiščeta, je načelno stališče naše organizacije SKA povsem jasno. Povabili smo dva predstavnika iz vrhov slovenskega kulturnega življenja, da si ogledata naš slovenski „čudež“ v Argentini, predvsem pa, da bomo mi od njiju pridobili iz njihova poznanja slovenskega sveta in njih življenjskih izkušenj.

Mnogi v domovini so izgubili smisel za ideale, zato toliko pijančevanja in samomorov. Mnogi niso (več) komunisti, a tudi niso (več) katoličani, temveč le še bitja, ki preživljajo dan za dnem več ali manj prijeto. Med njimi pa so biseri, ki so ohranili moč vere in tudi nekateri, ki so do vere prišli. Zaradi moči osebnosti teh in zaradi sile njihove vere začenja bledeti zmotna. A njihova zasluga ni le v tem spoprijemu z vsakdanjostjo, temveč more biti tudi možnost pričevanja pri nas v argentinski slovenski skupnosti.

Franc Sodja je zapisal: „Izpod skorje nasilnega brezboštva oživljajo nekdanjo vero slovenskega naroda. Taki ljudje so nam blagoslov nebes in upanje bodočnosti.“ (Naši so pot, str. 6)

Andrej Rot
(Se nadaljuje)

V NASLEDNJI ŠTEVILKI LISTA BOMO OBJAVILI POSEBNO SLIKOVNO PRILOGO O 40-LETNICI GALLUSA.

sipali ga s psolvami in govorili: „Torej to si nam prinesel, pahnili si nas v vojno, sam pa pobegnili in sedaj imamo to, sram te bilo.“ Takrat se je Simović, hočeš nočeš, moral spomniti besed dr. Kulovca: „Če bi srbski narod videl v bodočnost, bi vas na kandelaber obesil.“ Od takrat Simović ni več šel na sprehod po beograjskih ulicah.

Da zaključim: Torej Simović, kraljevski divizijski general, najodgovornejši izvršilec puča, ki je mladega kralja in domovino vrgel v katastrofalno vojno, je na koncu svojega življenja užival zaščito in varstvo Tita in komunistične partije.

Dodatek za zgodovinarje

Nerad pišem o tem. Toda moji prijatelji, med njimi zlasti ugledni pravnik Miloš Abram, niže omenjeni K. Bosnić, oba iz Melbourn, zelo znani zgodovinar Jože Šavli iz Gorice, Lojze Babič eden najaktivnejših članov slovenske skupnosti v Torontu in drugi so vztrajali, da naj to napišem. Vsi so poudarili, da gre za izredno pomemben zgodovinski govor slovenskega političnega voditelja dr. Kulovca in da je prav zaradi tega

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Kdor je pričakoval, da se bo zaveda okoli CGT hitro uredila, se je precej zmotil. Navidezno je vlada sklenila, da zaenkrat še niso časi zreli. Tako je tudi predsednik Menem trenutno opustil svoje napovedano posredovanje med obema sprtima strankama. Še več, novoizvoljeno vodstvo, ki mu načeljuje Guerino Andreoni, je naznanil, da bo najprej osebno nato pa sodniško zahteval, da mu Ubaldini in njegovi izročilec posloje CGT. Srečanje med obema nasprotnikoma je bilo pa slučajno, in oba sta se nasmejano pojavila pred fotografijami na „družabnem sestanku“ na nunciaturi, kjer so praznovali deset let apostolata Janeza Pavla II.

PEKOČI PROCENTI

Nerešen problem okoli CGT pa sovpadajo s kritičnim obdobjem, ko se po treh mesecih znova odvijajo pogajanja paritetnih komisij za povišanje delavskih plač. Tu pridemo do nove, kočljive točke, kjer se odigrava usoda vladnega gospodarskega načrta.

Državnim uslužbencem je vlada že namenila enotno povišico 12.000 avstralov, kar v najboljšem primeru pomeni kakih 20%. S tem si uslužbenci le delno opomorejo. A ne smemo pozabiti, da po novih predpisih ta povišica velja za nadaljnjih šest mesecev, torej da medtem ne bo novih povišic. Če pa računamo, da že tri mesece nismo imeli povišic, in da je medtem inflacija le naraščala, da je septembra dosegla več kot 9 odstotkov, da oktobra računajo na 7 odstotni poskok cen, da je november „pod kontrolo“, a decembra doživljamo, zaradi praznikov, tradicionalne poskoke cen... neznank je preveč in zaupanja malo.

V sindikatih državnih uslužbencev vlada nezadovoljstvo. In tu obstaja dvoje sindikalnih organizacij: ena v Ubaldinijevem taboru, ena pa se nahaja med menemisti: obe sta se že izrekli proti novi povišici. Zapleten je položaj tudi v državnih podjetjih. Plače so tu različne, od 59 tisoč avstralov nižjih uslužbencev na pošti, do 239 tisoč v državni petrolejski družbi. Problemi se porajajo zlasti na železnicah. Potem, ko je vladi uspel prepričati nadaljnje stavke, je prišlo do problemov, ko so nezadovoljni uslužbenci zavlačevali delo in se je primerilo, da se je tridržurna voznja raztegnila na triurno. Razjarjeni potniki so v dveh primerih grobo pretepli nekaj uslužbencev, nakar se je vrnil delni mir. A vse to kaže, kako napet je položaj in da lahka vsaka iskra zaneti požar.

V privatnih podjetjih položaj ni

ni lažji. Vlada je dejansko postavila mejo 15 odstotnih povišic za ves semester. Klasični primer kovinskih delavcev kaže, da bi bili podjetniki pripravljeni popustiti do 20%, sindikat pa zahteva najmanj 50%. Pritisk od zgoraj, pritisk od spodaj, nihče pa dobro ne ve, kako se bo stvar odvijala. Tudi zaradi tega je problem okoli CGT nekoliko zatopil v zanimanju javnosti. Morda bodo sindikati mirovali. Lahko se zgodi, da Ubaldini, po sklicanju konfederalnega kongresa, okliče širšo stavko ali pa da se po posameznih podjetjih sprožijo tkim. „divje stavke“ mimo (ali celo proti) volje sindikalnih vodij. Eno je jasno: vlada je trdno namenjena, da prepreči vsakovrstne večje povišice ker smatra, da bi to hudo škodovalo njenemu boju proti inflaciji. Stabilizacija pa je obljuba dana zunanjim upnikom, in od nje odvisi celotna usoda gospodarskega načrta.

PO VOJNI — MIR —

Na zunanjem področju je Menemova vlada dosegla enega najbolj zanimivih uspehov: nov korak na poti zблиžanja z Anglijo. Kar je Alfonsín skozi pet let in pol zama-

Slovenščina - moj jezik

PROMETNI ZNAKI

Vsaka beseda v našem pogovoru nekaj pomeni.

Razmerje med besedami mora biti po pravilih urejeno, če hočemo izraziti točno tisto, kar mislimo. Za to skrbi slovnica. Slovnica pravila so kot prometni znaki, ki nas pripeljejo na pravi cilj. Posamezne besede morajo ponižno in pokorno ubogati: spreminjati končnice, predpone in neredko tudi vrstni red. Res, vrstni red ni nobena šala. Prav zaradi tega bi nekateri naši stavki lahko bili objavljeni med smešnicami:

To je pozdrav očetu, ki se ga je naučil na pamet.

Navodilo za uporabo stroja, ki je v pismu.

Če bi malo bolj pazili na besede, ki prihajajo tik pred „ki“, bi marsikateri dvom odpadel. Marsikateri kuharski recept bi bil slastnejši. Ob petkih bi ne jedli mesa, ki ga lahko nadomestimo z drugimi jedili, opravičili bi kakšno dobro delo, ki bi odtehtalo predpisani post. Kadar pa nismo prav trdno odločeni, da je točno tako, skrčimo stavke, da ozirani zaimek „ki“ ne bo niti potreben. Zanimivo ga jemati v roke samo tam, kjer ne bo nevarnosti za zamenjavo. Polagoma nam bo prišlo točnej-

iskal, je Menem dosegel v nekaj mesecih, on, ki je še nedavno tega gozila, da bo Malvinsko otočje zavzel, le treba „za ceno krvi“, in da bo zaplenil angleška posestva v Patagoniji.

No, v Madridu so se odvijala pogajanja med angleško in argentinsko delegacijo, in sklenili so nekaj temeljnih točk. Vse kar se dogaja, in kar se sklene, ne spremeni v nobeni točki zahtev enega in drugega nad južnim otočjem. Argentina je formalno oklcala konec vseh sovražnosti, Anglija pa je zmanjšala izključno cono, s čimer se je naša država okoristila s kontrolo nad 4 tisoč kvadratnimi kilometri morja. Obe državi bosta vzpostavili konzularne odnose.

Gotovo je ena glavnih točk podpisane sporazuma ta, da bosta obe državi skušali doseči vse sporazume medsebojnih odnosov, tudi glede spornih otkov, v miru in brez uporabe sile. Ponovno se bodo delegacije sestale sredi prihodnjega februarja, da nadaljujeta z delom zблиževanja. Medtem bodo eni in drugi drugič preučevali izrabljanje ribolova v južnih vodah, stike med otočjem in kontinentom itd. Pospesjevali bodo tudi medsebojne stike na kulturnem, znanstvenem, športnem in drugih področjih. Res so to uspehi, o katerih še pred nekaj meseci nihče ni niti sanjal. Kljub temu nekateri opazovalci svarijo, češ, angleški diplomaciji ni nikdar dokončno zaupati.

še izražanje v podzavest in se bomo razumeli — vsem v korist in veselje.

Vrstni red besed je važen tudi takrat, kadar neka skupina besed pomeni nekaj, kar bi moralo biti izraženo z eno samo besedo. Kratak primer: škodo delati. (mogli bi reči škodovati, a to le ni točno isto.) Če hočemo, da ta izraz obdrži moč, ga ne smemo razrivati z drugimi besedami. Škodo delati je kot v nevidno lupino zaprta misel, ki ostane vedno enaka, da niti ne spremeni končnice, kadar bi sicer slovnica narekovala drugi sklon zaradi zanikanja: Nisem nameraval škodo delati.

Pazimo, da ostajajo skupaj besede, ki izražajo enotno misel, ne vstavimo drugih besed. Vedno je dovolj prilike prej in pozneje. Skupina besed z določeno nalogo pa naj složno in združeno posreduje misel.

— priznavam najvišjo oblast

— begal pred namišljenimi sovražniki

— zvesto po določeni poti

Priznajmo tudi besedam pravico združevanja, saj bo v dobrobit jezika. Kar tako brez premisleka mleti in mešati besede bi pa pomenilo pripravljati salamo iz mesa dvomljive vrednosti.

Milena

važno, da se pove tudi popolnoma točen vir dr. Šutejeve izjave.

Govor dr. Kulovca je bil namreč objavljen na treh mestih in sicer: V knjigi Staneta Kosa: Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, kjer avtor pravi, da gre za ustni vir: dr. J. Koče, Toronto, 1. avgusta 1983), v reviji „Savremenik“, številka 17 iz leta 1983, kjer avtor članka Alojz Povhe pravi, da je bila Šutejeva izjava posneta („snimljena“) na traku, in končno v Svobodni Sloveniji z dne 8. septembra 1983, kjer Miloš Starč v dobri veri navaja po Savremeniku odnosno Povhetu, da je dal dr. Šutej poročilo sneto na „magnetofonski trak“.

Z ozirom na to je K. Bosnić poslal januarja 1984 uredniku Savremenika Vračareviću v objavo članek, v katerem pravi, da ni govora o tem, da je bila „Šutejeva izjava“ posneta na traku, ker leta 1943 niso niti v Londonu niti drugje na svetu vedeli za snemanje na trak. In v potrditev tega je g. Bosnić citiral stran 106 in 107 v knjigi „The Timetable of Technology“, Hearst Book, New York, 1982, o važnih iznajdbah v dobi od 1900 do 1981 leta. (Moja pripomba: G. Bosnić je po narodnosti Hrvat, poročen s slovensko gimnazijsko profesorico v Melbournu. Živel je v Zagrebu nekaj let po

končani vojni in mu je bilo znano, da je bil dr. Šutej stalno pod nadzorom Udbe in ni mogel dati nobenih izjav). V članku, ki ga je poslal Vračareviću g. Bosnić navaja, da mu je znano, kdo je v Clevelandu dobil polnomočenje, da objavi Šutejeve objave. Če pa Povhe govori o nekem „traku“, naj bi stvar pojasnil.

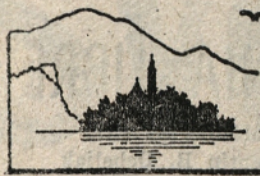
Namesto da bi takoj v prvi naslednji številki Savremenika Vračarević objavil članek g. Bosnića, ga očividno sploh ni hotel objaviti in to vključ temu, da je končno po več urgencah s pismom z dne 26. junija 1984 g. Bosniću obljubil, da bo njegov članek objavljen v številki 22 Savremenika, in tudi vključ temu, da je med tem najmanj 5 osebam po telefonu izjavil, da bo članek g. Bosnića gotovo objavljen v eni naslednjih številkih. Članek g. Bosnića pa ni bil objavljen v nobeni od naslednjih številkih 23, 24, 25, 26 in 27. Ugledni Francoz Philippe Legrand, prijatelj dr. Branka Zorna, slovenskega zdravnika v Parizu, je dne 11. julija 1988 pisal pismo Vračareviću, v katerem ga opominja, da je tudi njemu obljubil, da bo članek g. Bosnića gotovo objavljen v številki 28 Savremenika. V pismu ga g. Legrand opozarja: „... Jasnó in očividno je, da vi namenoma zavlačujete z objavo pisma g. Bosnića, na ta način kršite prin-

cip, ki ga spoštujete žurnalisti v vseh demokratičnih deželah: dati prvenstveno pravo objavo člankom (odgovorom), ki se nanašajo na članke, objavljene v prejšnji številki.“ Taki flagrantni diskriminaciji ne sme biti mesta v demokratski deželi. Sedaj mi je pa vaša soproga sporočila po telefonu, da številka 28 skoro gotovo ne bo več izšla, češ da ste bolan.“

Sapientni sat! Dejansko je stvar sledeča: Septembra meseca leta 1981 sem v Clevelandu (ZDA) dal besedilo Šutejeve izjave o dr. Kulovčevem govoru prijatelju Rudiju Perhineku, podpolkovniku in najožjemu sodelavcu Draže Mihajlovića, da ga objavi in da bom jaz potem napisal, kako se je prerokovanje dr. Kulovca uresničilo. Perhinek pa je umrl v začetku avgusta 1982. Njegova vdova ga. Vida mi je s pismom z dne 16. decembra 1982 sporočila, da ni Rudij nikjer stvari objavil, da je delal na tem, a da ga je smrt prehitela. Sedaj pa na kratko povedano: Povhe ni mogel nikjer drugje dobiti Šutejeve izjave kot iz zapiševine Rudija Perhineka, kateremu sem jo dal jaz. In ni lepo od Povheta, da ni vsaj na kratko omenil, kje odtisno od kod je dobil v roke Šutejevo izjavo, kajti o kakem „traku“ ni niti govora.

DR. JURE KOČE

NOVICE IZ SLOVENIJE

Mladinski dan v Slovenski vasi

STRAZIŠČE — Na Šmarjetni gori so obnovili cerkev, ki je razpadala že dvesto let. Zda se se krajani odzvali župniku in jo obnovili, dr. Alojzij Šuštar jo je pa blagoslovil. Cerkev je omenjena prvič v zapisih iz leta 1272.

KRANJ — Novo pošto so dobili v Kranju v preurejenih prostorih bivše pekarnе. V njih naj bi boljše urejevali poštne pošiljke, saj gre skozi center dnevno po 40 ton pisem. Nova pošta je tudi poštni center za Gorenjsko.

LITIJA — Svojo združno mlekarno bi rada postavila podružnica Slovenske kmečke zveze v Litiji. Vendar pa so odgovorni za občinsko planiranje mnenja, da bi se splašala le velika mlekarna; taka, ki bi dnevno odkupila 150 tisoč litrov mleka na dan. Na območju litijske občine se odkupi le kakih 20 tisoč litrov. Kmetje se nagibajo h gradnji manjše mlekarne a vse kaže, da ni zadosti pogojev, da bi se vrgli v tako delo.

CELJE — Tovarna ležajev žična bo do leta 1991 posodobljena. Do sedaj so vložili tri milijone dolarjev, kot cilj pa imajo čez leta doseči proizvodnjo 20 milijonov ležajev na leto.

MARIBOR — Jure in Matjaž se imenujeta prva dva otroka, dvojčka, ki sta bila spočeta v epruveti v Mariboru. Zaenkrat se s spočetjem v epruveti bavijo že v Ljubljani in v hrvaškem Zagrebu.

JESENICE — Brez izgube so poslovali v jeseniški železarni prvo polovico letošnjega leta. Pravijo, da se je to zgodilo po dolgi vrsti let. Konec železarne je izvažanje kakovostnih vrst jekla.

CELJE — Iz rimske Celeie so arheologi izkopali zanimive dragocenosti. Na štirih ulicah (Savinovi, Gubčevi, Ljubljanski in Zidankovski) so odkrili: obrambni stolp, rimsko cesto z velikim prostorom, v katerem so še vidna mozaična tla in stenske slikarije, starokrščanska krsatilnica ter razni odtočni kanali; seveda pridejo zraven tudi drobne stvari, kot so novci, nakit, ipd. Iz vsega odkritega arheologi postavljajo najdbe v čas med 1. in 4. stoletjem po Kr., največ pa v čas cesarja Klavdija.

LJUBLJANA — Pšenica kaže na dobro letino. V Sloveniji naj bi je poželi kakih 176.000 ton, kar je za enkrat največji pridelek. In tudi po višini hektarskega pridelka je največji. Sicer pa v celotnem jugoslovenskem pšeničnem pridelku pomeni slovenski delež le kake 3%.

DRAVOGRAD — Nov most pri Trbnjah bodo zgradili do konca leta. V Dravo bodo zabili pet stebrov, ki bodo nosili 220 metrov dolg most, širok pa 8 metrov in pol. S tem mostom bodo imeli Trbnjčani dosti boljše prometne zveze.

MURSKA SOBOTA — Pesticidi so tudi v podtalnici soboške in lendavske občine. Sicer se niso prekoračili mej, ki so v Sloveniji dovoljene, jih je pa že več, kot pa jih dovoljujejo pri Svetovni zdravstveni organizaciji in v državah Evropske skupnosti.

LJUBLJANA — Novi bankovci naj bi kmalu prišli iz državne tiskarnе, ki 24 na dan tiska nevredne dinarje. Zda se so se odločili, da bi najprej izdali bankovce za dva milijona dinarjev in šele kasneje enomilijonske.

UMRLI SO OD 19. do 23. septembra:

LJUBLJANA — Jožica Zadnikar, 64; Ivana Kršinar (Markova Johana), Franc Kervina; Silva Žiberna roj. Hübner; Justina Jagodic roj. Kramar; dr. Stojan Cigoj; Jože Zupančič, 78; Avgust Menginger; Metka Čuk; Angelca Zupančič; Marija Razboršek; Ana Novak roj. Tekavec; Klara Jankovič roj. Ipavec; Jožica Mlinar; Ivan Tome; Olga Kovaček; Štefka Pertovt; Robi Delorenzo st.; Milada Mušič; Vinko Tivadar; Mirjam Turin roj. Uranič; Štefan Zver; Terezija Čibej; Franc Zakrajšek, 80.

RAZNI KRAJI — Zora Bevc roj. Simčič, Tršič; Mirko Bergant, Lukovica; Marija Puhovski roj. Lazar, Šmarje-Sap; Štefan Tratnjek, žpk., Pertoče; Vinko Šarabun, 61, Kranj; Pavla Holobar roj. Dolžan, Celje; Lojze Novak, Litija; Viktr Čučnik, 79, Sarajevo; Helena Tajnik roj. France, Šotanj; Ivan Pleško, Brezovica; Terezija Kordič roj. Zbaničnik, 66, Kranjska gora; Jože Bračun, Zagorje ob Savi.

V pisarni Zedinjene Slovenije so na razpolago sledeče nove videokasete:

- Obuti maček; Ostržek
- Pastirčki Slovenija (Štirje letni časi)
- Cvetje v jeseni; Pravljica o carju Saltanu
- Hodil po zemlji sem naši
- Od Triglava do Jadrana
- Politika: Prešernove nagrade; Dnevnik; Seja ZKJ
- Politika: Ustanovitev Slovenske socialno demokratske zveze; Ljubljanske slike
- Montaža ekstaze: kulturni miting 21. junija 1988; Sojenje četrkerici; Zborovanje v Ljubljani 21. novembra 1988. — Pesmi štirih; Ob 35-

Neprijetno in mrzlo je bilo spomladansko vreme v nedeljo, 24. septembra, ko se je v Slovenski vasi vršil mladinski dan. A mladi, polni življenja, navdušenja in ognja se niso ustrašili ter delali naprej, ker so računali, da jim bo sonce posijalo. In popoldan je res posijalo sonce in lepo vreme je pritegnilo veliko rojakov, posebno še mladine v Slovensko vas. In navdušenje mladinskega dne se je stopnjevalo.

Ob 8.45 ur se je zbralo v Hladnikovem domu zelo malo mladih, še manj pa starejših k dviganju zastav. Mislim, da je nujno, da se da veliko več pozornosti takemu dejanju. Zastave sta dvgnila ob petju argentinske in slovenske himne Marjana Urbanija in Janko Šmalc. Nato so se fantje in dekleta s slovensko in argentinsko zastavo in v narodnih nošah napotili proti cerkvi Marije Kraljice, ker je imel sv. mašo duhovni voditelj slovenske mladine Franci Čukjati ob asistenci krajevnega dušnega pastirja Jaka Barleta. Mašo je vodil Štefan Burja, berili sta brale Lojzka Mehle in Brigita Cerar. Petje so vodili ob zvoku kitar Marjetka Gerkman, Monika Urbanija in Viktor Koprivnikar.

Po sveti daritvi smo se zopet zbrali v Hladnikovem domu. Dekleta vseh Domov so se pomerile v odbojki, fantje pa so organizirali tekmovanje med Domovi v nogometu. Ta tekmovanja so trajala do večera. V odbojki so odnesle zmago dekleta iz Slomškovega doma, v nogometu pa se je odločila igra igrala med moštvo iz Našega doma ter Slovenske vasi. Zmaga je bila to pot naklonjena moštvo Slovenske vasi.

Po športnih tekmovalnih se je pričel nastop mladih iz Slovenske vasi. Program je napovedoval in vodil Dani Iglič in pozdravil vse navzoče, posebno še številno mladino iz drugih Domov. Res je človek z veseljem pogledal na tako množično udeležbo in še bolj na tako mirno in navdušeno pozornost ob nastopu mladine. Predsednica krajevne dekleške organizacije Brigita Cerar je poudarila: Priprava tega mladinskega dne je zahtevalo veliko žrtv. Težko je bilo, ampak energija in navdušenje ter ljubezen do materinskega jezika premaga vse težave, da delamo naprej. Letos smo naredili vse, kar je bilo mogoče in upamo, da bomo z božjo pomočjo zmogli še kaj več narediti, da bi se tudi drugi mladi obogatili in da bi v njih cvetela tista ljubezen do vsega, kar je slovenska skupnost. Zato z veseljem gledamo v bodočnost, vsi združeni v delu ter zroč v skupne cilje. Kot pravi pisatelj

obletnici (Kovič, Zlobec, Menart, Pavček)

Jesus iz Nazareta A (Zefirelli)

Jesus iz Nazareta B (Zefirelli)

Mojses

telj Franc Sodja: „Mladina je bodočnost. Oni bodo gradili 21. stoletje. V sebi nosijo svet idealov, tudi božji svet. Seveda, če pa v njih ne bo božjega duha, bodo nepomembni ljudje in čas bo šel mimo njih.“

Takoj nato so dekleta pričela z nastopi. Prve so nastopile dekleta pod vodstvom Andrejke Triler ter so izvajale lepo ritmično vajo z vrvjo. Nato so nastopili najmlajši od 6 do 10. leta z igranjem žoge; vodila sta jih Marjetka Gerkman in Štefan Burja. Sledil je nastop mladenk z modernim plesom, ki ga je naučila Marija Zupančič. Naraščajniki mladinskih organizacij so pod vodstvom Dušana Šušteršiča pokazali, kako si lahko pomagamo ob reševanju s posebnimi vozli z vrvjo ob različnih nesrečah.

Mladino Slovenske vasi je v imenu SDO in SFZ pozdravila predsednica Ivanka Tekavec:

„Dandanes, ko je toliko ljudi, ki mladim ne zaupajo, ki mislijo, da je mladina izvotlena, brez idealov, da je mladina neubogljiva, trmasta in uporna; tistim, ljudem odgovorimo, da nas boli, če tako o nas mislijo. Nas boli nezaupanje. A svet starejših je večkrat odgovoren za našo upornost. Čudno zveni, kaj ne?“

Kako naj bi se ne upirali, če vidimo in doživljamo brezvestnost, ki vlada v svetu. Ena stvar je, kar misliš in govoriš, druga pa, kaj delaš. Kako naj mladi verujemo v pravičnost, svobodo in mir, če opažamo, kako tisti, ki nas vzgajajo, govorijo o pravičnosti in o tolikokrat sami nepravični do družine in do samih sebe. Kako naj verujemo v svobodo, če so tisti, ki nam govorijo, sužnji lastnih šibkosti. In kako naj bi verovali v mir, če svet starejših povzroča zdražbo s presojanjem in obsojanjem ali obrekovanjem.

Mlad človek zahteva povezavo med besedo in dejanjem. To ni kritika brez osnov, pač pa vzklik po pomoči, da nam do pravem času vržete rešilni pas v razburkanih časih.

Slovenec nas je malo, veliko smo pretrpeli kot narod in ljudstvo. In kaj bi od nas ostalo, če se med seboj ne razumemo? Zato, mladi upoštevajmo besedo in skušajte starejših; starejši: dajte nam prostor, da bi razvili lastne misli in načrte. Zaupajte nam, stojte nam ob strani svetujte nam, ne pustite nas samih, a nadvse vas prosimo: zaupajte nam. Samo tako, s skupnim delom, bo naša skupnost rastle!“

Za konec je nastopila mlada folklorna skupina pod vodstvom Boga Rozna. Vse vaje in nastopi so bili z navdušenjem sprejeti in so želi veliko odobravanja, kar je dokazovalo, da je bilo res lepo in dobro pripravljeno. Vsekakor pa moramo poudariti, da smo vsi navzoči zelo pogrešali nastope in sodelovanje fantov.

Ob zaključku so vsi nastopajoči prikorakali na prostor, kjer so na-

stopali z argentinsko in slovensko zastavo ter zapeli mladinsko himno: „Slovenska mladina“. Vsem, ki so na kakršen koli način pomagali pri izpeljavi mladinskega dne, se je ob slovesu mladina lepo zahvalila.

K temu lahko še dodamo, da je 28. septembra izšlo poročilo o tem dnevu v uglednem dnevniku LA Nación. Pod naslovom FESTIVIDAD A LA ESLOVENA je podan precej natančen opis slavnosti, tekem, folklorne in plesov; priobčena je tudi velika slika slovenskega plesnega para v gorenjski narodni noši. Vse poročilo izzzveni zelo pohvalno in zanimivo. Članek je ponatisnjen v zadnji številki Mladinske vezi.

SLOVENCII V ARGENTINI

Osebnе novice

Rojstvi: Družini Francija Drakserja in cont. Nuške Belič je razveselil sinček, ki bo pri krstu dobil ime Tomaz Pavel.

V družini Feliksa Oblaka in ge. Marte roj. Urbančič se je 24. oktobra rodil sinček.

Krsti: 14. oktobra sta bili krščeni v San Martinu Jesika Marjana Zupančič, hčerka Aleksandra O. in ge. Karmen Magliocco, ter Karolina Catania Zupančič, hčerka Gustava in Adriane Veronike.

Dne 24. septembra je bil krščen v Bariločah Franci Tomaž Jerman, sin Matjaža in ge. Marte roj. Malovrh. Botrovala sta ga. dr. Lucía Angaut-Jerman in arh. Martin Jerman. Krstil pa je Branko Jan CM.

Srečnim staršem čestitamo!

V soboto, 21. oktobra, sta bila krščena v slovenski cerkvi Marije Pomagaj: Pavel Martin Kostelec, sin Antona in Marije Renovž, botri sta bili Dragica Mizerit roj. Repovž in Olga Skubic; Danijel Vase, sin Mirka in Irene Šeme, botra sta bila Mirjam Jakoš roj. Šeme in Janec Vase; oba je krstil dr. Jure Rode.

† S. EVELINA VRHOVEC

S. M. Evelina Vrhovec, šolska sestra, se je rodila 11. februarja 1905 leta na Verdu pri Vrhniki. Postala je član Kongregacije 15. avgusta 1923. leta. Prostovoljno je prišla misionarit v Argentino s prvo skupino petih sester leta 1931, na poziv frančiškana Ruskoviča. Delovala je dolga leta v franciškanskem misijonu v „San Francisco de Laishi“, severno od Formoze, med Indijanci Toba. Pozneje tudi v Paragvaju pri Rdečem križu (bolnišnica) kot prednica. Leta 1956 je sprejela provincialno odgovornost za južnoameriško provinco, ki jo je vodila z veliko skrbjo in ljubeznijo.

Dočakala je visoko starost 84 let. Po težki bolezni zadnjih let je izročila svojo dušo Stvarniku 4. oktobra 1989, v provincialni hiši v San Lorenzo de Santa Fe. Naj počiva v miru.

s. Odilija

Gallusov vstop v peto desetletje

Naš Gallus, naš pevski zbor, je tesno povezan z vsem našim skupnim delom v tem delu sveta. Moglo bi se celo reči, da Gallus povezuje vse naše kulturno dogajanje. Brez Gallusa bi bili vseh teh 40 let kot vojska brez prapora. Gallus je bil vedno del slavlja — cerkvenega, kulturnega, družabnega — in v rednih presledkih je bil koncert z novim programom doživetje, ki je poživilo našo skupnost.

Tridesetega septembra smo v Slovenski hiši obhajali 40-letnico Gallusovega delovanja. Pri sveti daritvi smo se ob petju zbora zahvalili za vsa ta plodna leta, ki so za nami, molili za vse, ki so nekdo sodelovali in jih ni več med nami. Prosili smo blagoslova za nadaljnje delo.

Dvorana je bila slavnostno pripravljena. Malokdaj se prireditelji tako potrudijo za scenjski okvir kot so se tokrat. Dvorana je bila bogato okrašena s cvetjem. Oder je bil harmonično razdeljen in ozadje v klasičnem stilu je dajalo občutek mogočnosti. Troje oken v ozadju je bilo okvir nastopajočim. Oder je bil podaljšan na obe strani spred-

nje stene. Že pred prihodom pevcev je publiko prevzel pogled na prikupno in bogato opremljeno prizorišče. Mojster Tone Oblak je tokrat prekosil samega sebe.

Kratki in jedrnatí uvodniki so blagodejno vplivali na publiko, ki je nestrpno pričakovala začetek programa.

Program je bil skrbno zbran. Kot uvod je mešani zbor zapel Gallusovo skladbo „Ecce quomodo moritur iustus“. S to pesmijo so počastili Gallusa, ki je zboru kum, peli so jo kot poklon vsem pevcem, ki so se že preselili v angelske zборе, kot je dejal Stanko Jerebič, slavnostni napovedovalec. Mogočno petje ni skrilo ginjenosti. Peveci in poslušalci, vsi so bili prevzeti od čustveno bogate skladbe. — Kernjakovo „Rož. Podjuna, Zila“ so zapeli doživeto, z razgibanimi in žarečimi obrazi so nam pričarali v predstavo našo sončno Koroško. Za to pesmijo so zapeli Klemenčev „O, poglejte ptičke“. Ubalda Vrabca „Vetar“ je prijetno ponazarjanje vetra. Kramolčev skladbo „Mrzel veter tebe žene“ je dr. Savelli priredil za mešani zbor.

Anica Rode je s svojim čudovitim glasom zapela sopranski solo. Tej je sledila Srebotnjakova „Pesem“, polna melanholije. Navdušeno zapeta Foersterjeva skladba „Naše gore“ je vzbudila domotožje po domačih gorah. Izredno lepa Bizjak-Mirkova skladba „V Tamar“ je z nežno odgovarjajočim zborom ponazorila odmevanje med hribi. Prvi del koncerta je zaključila Tomčeva skladba „Slovenija v svetu“, prav tista, ki jo je skladatelj posvetil Gallusu ob njegovi 20-letnici. Za tem je moški zbor zapel pet skladb. Ipavčevi „O mraku“ in „Danici“, s solospévom Jožeta Malovrha, Zorka Prelovca „Škrjančku“ in še zahtevno Volaričev „Rožmarin“, z njo so pokazali znanje in zrelost v izvajanju Vesle Verbičeva „Vasovalec“ je zaključila spored moškega zbora.

Po odmoru se je arh. Jure Vombberger zahvalil Gallusu in njegovim pevovodjem v imenu Zedinjene Slovenije za vse zvesto delo v dolgi dobi štiridesetih let. Dr. Starc je nadaljeval z zahvalo za sodelovanje pri cerkvenih prireditvah in za samostojne koncerte nabožne glasbe, s čimer je zbor utrjeval in poglobljal vero, prispeval za blagor Argentine in Slovencev ter dajal čast Bogu. Drugi del večera je obsegal narodne pesmi za mešani zbor. Prva je

bila Hubadova priredba „Škrjanček poje“. Za njo je zbor zapel „Dečle, to mi povej“ v priredbi Vasilija Mirka. Nato smo slišali Kramolčev priredbo koroške narodne „Sem se rajtovi ženiti“. V Pregljevri priredbi pesmi „Venite rožce moje“ je Anica Mehle s svojim mehkim sopranskim vložkom navdušila poslušalce. Matjaž Maček je kot kmetovski ovčar odlično zapel svojo vlogo v istoimenski pesmi v Kramolčevi priredbi. Simonitjevo „Kolo“ so zapeli živahno in zlito. Hubadova priredba koroške narodne „N'mav črnez jizaro“ je ganila publiko, posebno starejših poslušalcev je spomnila na domovino. Velikega prijatelja Gallusa, pokojnega Draga Šijanca, je zbor počastil s petjem njegove priredbe, ki jo je bil posvetil zboru, venčka „S koroških planin“.

Največje zahvalo za odlično izvedbo pa zasluži dirigentka Anka Savelli-Gaserjeva, ki je z močno roko, umetniškim čutom in solidnim znanjem dosegla velik uspeh zbora.

Po tem programu je oder napolnilo še 60 nekdanjih članov Gallusa. Skupno s sedanjimi so pod vodstvom dr. Julija Savellija zapeli tri mogočne skladbe: Antona Foersterja „Pevec“, Emila Adamiča „Lipa“ in Josipa Flajšmana „Triglav“. Dvorana

se kar ni mogla umiriti po silnem aplavzu. Dodati so morali še Osanovo skladbo na Kramolčevo besedilo „Slovenija, zapojmo ti“. Pomagala je kajpak vsa dvorana.

Po končanem programu se je napovedovalec zahvalil zborovodjem, pevcem in ostalim sodelavcem, posebej še pevki Vidi Bedenčičevi, ki je vseh štirideset let nepretrgoma sodelovala v zboru. Še šopki v zahvalo in diplome v znak priznanja posebnih zaslug — in uradni del proslave je bil pri kraju.

Silno doživetje! Ljudje so se razhajali obogateni in navdušeni. Letošnji koncert je bil prisrčen, kvaliteten in slovesen, kot se spodobi in kot smo pričakovali. Vendar smo vsi čutili in si priznali, da je bil drugačen. Imel je nek prizvok domovine, močnejši kot kadarkoli doslej. Čas nas ni odtujil, nasprotno: pesem v nas osvežila občutek domovinske pravice. Zadihali smo vonj domačih gozdov, začutili veter z naših gora. Sedanji pevci so s svojo mlado navzočnostjo potrdili naše prepričanje, da je Gallus vedno mlad, da mu je prihodnost zagotovljena. V takšnem zagonu mladih, s tem navdušenjem, s to polno zavestjo slovenstva naj nam ga Bog ohrani še dolga desetletja!

M. A.

Proslava narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave 28. OKTOBRA 1989 V SLOVENSKI HIŠI

MALI OGLASI

PRODAJA
Prodaja Chalet v Miramaru po ugodni
ceni. T. E. 441-5111.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, im-
plantas óseo-integrados; sreda in petek
od 14 do 18; Belgrano 3826 -
7. nadstr. B - San Martín - T. E.
755-1353.

ARHITEKTI

Andrej Duh - načrtni, gradnje in vodstvo
del v mestu in okolici; nepremičnin-
ski posli - P. Moreno 991, 5. nadstr.
"C", Bariloche, T. E. 0944-20733.

TURIZEM

Potovanja, skuvinske ekskurzije, letal-
ske in pomorske vožnje poskrbi po
ugodni ceni Marjeta Senk. - T. E.
762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič - odvetnik - ponedeljek,
sreda, petek od 17 do 19, Don Bos-
co 168 - San Isidro. T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs - odvetnik; ponedel-
jek, torek, petek od 16 do 20. Tucumán
1455 9. nastr. "E", Capital -
T. E. 45-0320 in 46-7991.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dne-
ne sobe, moderno in angleški stil.
Tine Kovacič. - T. E. 765-1682.

REDECORA - celotna oprema stano-
vanj; blago za naslanjače, odeje, za-
vese, tapete, preproge. - Bolívar 224,
Ramos Mejía - T. E. 654-0352.

Garden Pools - konstrukcije bazenov -
filtri - avtomatično zalivanje - Andrej
Marolt, Martínez de Hoz 211,
San Miguel - T. E. 664-4374.

Alpe Hogar - Stane Mehle - vse za
vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826
Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester - Gana 119 -
Capital - (1 kvadra severno od po-
staje Liniers).

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave - privat-
ne - trgovske - industrijske - odo-
britev načrtov - Andrej Marolt,
Avellaneda 216, San Miguel - T. E.
664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sar-
miento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Bue-
nos Aires - od 11 do 18.30 - T. E.
325-2127.

Kreditna zadruga SLOGA - Bmé. Mi-
tre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E.
658-6574/654-6438. Od ponedeljka do
petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bmé. Mitre 97, 1704
Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-
6438. Od ponedeljka do petka od 10.
do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVEN-
SKA VAS - Hladnikov dom - Msgr.
J. Hladnik in HERNANDARIAS - Ura-
duje ob sredah od 19. do 21. ure in
ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga.
Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR
Slovenska Pristava - Monte 1851 -
Urađuje ob sredah od 18. do 20.
ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30
(g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO
Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756
T. E. 651-1760. Urađuje ob torkih od
18. do 20. ure in ob nedeljah od
9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

LOGA - PODRUŽNICA SAN MAR-
TIN - Slovenski dom - Córdoba 129
T. E. 755-1266 - Urađuje ob torkih od
18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.
do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 150., za en-
kratno objavo, za vsak mesec - 4 šte-
vilke - \$ 500.-

BOŽIČNE NALEPKE

Zveza slovenskih mater in žená
(ZSMZ) je tudi letos pripravila pro-
dajo božičnih nalepk za pisma. Na-
prosila je nekaj slikarjev, da jih
lastnorčno narišejo in pobarvajo.
Andrejka in Marjeta Dolinar, Tone
Kržišnik, Helena Klemenc in Janika
Omahna Jeločnikova so opremili z
božičnimi motivi nalepke v velikosti
znanck, katere sedaj SZMZ nudi v
zakup.

V soboto, 4. novembra ob 20. uri

V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU

predstava Suhadolčanove satire

FIGOLE-FAGOLE

v režiji Maksa Borštnika

Po igri vse lepo vabimo na

LIKOVNO RAZSTAVO sester Andreje in Marjete Dolinar
ter Toneta Kržišnika

OBVESTILA

SOBOTA, 28. oktobra:

Proslava Narodnega praznika 29. ok-
tobra in dneva Slovenske zastave v Slo-
venski hiši ob 19.15.

NEDELJA, 29. oktobra:

Mladinska sv. maša ob 9.30 v Sloven-
ski hiši, nato srečanje s koroško mla-
dino.

V Slomškovem domu ob 20. uri po-
novitev otroške spevoigre „Zajčji festi-
val“.

PETEK, 3. novembra:

V Slomškovem domu razgovor z ini-
ciativno skupino „Slovenščina moj je-
zik“ s Koroške ob 20.30 (po sv. uri).

V Misijonskem zavodu v Slovenski
vasi ob 19. sestanek bivših zavodarev.

SOBOTA, 4. novembra:

Redni pouk Slovenskega srednješol-
skega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

SKA: ob 20. uri razstavlja kipar in
slikar Marjan Grum.

V Slovenskem domu v San Martinu
igra Figole-Fagole ob 20. uri.

NEDELJA, 5. novembra:

24. obletnica Cankarjevega doma v
Berazateguiju in 4. mladinski dan.

SREDA, 8. novembra:

Občni zbor ZSMZ in predavanje dr.
Jureta Rodeta.

PETEK, 10. novembra:

SKA: kulturni večer ob 20. uri v Slo-
venski hiši. Predaval bo Taras Ker-
mauner: Kako gledam na sedanji slo-
venski trenutek kot kristjan.

SOBOTA, 11. novembra:

Seja Profesorskega zbora Slovenske-
ga srednješolskega tečaja v Slovenski
hiši ob 9. uri.

NEDELJA, 12. novembra:

Skupni mladinski dan v Našem domu
v San Justo s celodnevno prireditvijo.

SOBOTA, 18. novembra:

Zaključna prireditev Slovenskega
srednješolskega tečaja v Slovenski hiši.

NEDELJA, 19. novembra:

V Slovenski vasi 30-letnica slovenske
cerkve Marije Kraljice. Sv. maša bo ob
11.30, ob 16.30 pete litanije.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Društvo Zedinjena Slovenija kljub ve-
likim gospodarskim težavam organizira
šolsko počitniško kolonijo v Domu dr.
Hanzeliča med kordobskimi hribi. Pri-
hodnji teden bomo objavili stroške oz.
ceno kolonije. Kot vedno, bomo skuša-
li še bolj letos postaviti najnižjo ceno,
ki bo mogoča. Prijave bomo sprejemali
le do vključno 20. novembra. Prednost
za kolonijo imajo predvsem otroci, ki
obiskujejo slovensko šolo.

V sklad ZSMZ je darovala ga. Mara
Pleško A 1.500. - Hvala lepa!

Poravnajte naročnino!

Slovenska kulturna akcija

10. kulturni večer

MARJAN GRUM kipar in slikar

Odprtje razstave bo v soboto, 4. novembra ob 20 v gornji dvorani
Slovenske hiše.

Slovensko Planinsko društvo v Bariločah

vabi na

PROSLAVO NARODNEGA PRAZNIKA

Ob tej priložnosti razstavlja

Ivan Bukovec

Otvoritev 27. oktobra ob 21.30. Razstava bo odprta tudi 28. in 29.
Dvorana Aerolíneas Argentinas.

Ponovitev pravljичne spevoigre

„ZAJČJI FESTIVAL“

v izvedbi šole A. M. Slomška bo v nedeljo 29. oktobra
ob osmih zvečer v dvorani Slomškovega doma, Castelli 28 -
Ramos Mejía.

Vstopnica za odrasle: A 1.000; za otroke, ki obiskujejo slovenske
ljudske šole, je vstop brezplačen.

CANKARJEV DOM

BERAZATEGUI

24. OBLETNICO NAŠEGA DOMA in 5. MLADINSKI DAN

bomo praznovali v nedeljo, dne 5. novembra t. l.

spored slavnosti:

- Ob 9 pričetek tekmovanj v odbojki
- Ob 12 pozdrav zastavam in slovesna sv. maša
Pozdrav predsednika doma
Kosilo
- Ob 16 kulturni program. Slavnostni govor: inž. Andrej Grohar
Sledi prosta zabava ob orkestru "ISKRA"

Pričakujemo obisk naših rojakov iz Kanade.

Lepo vabi odbor doma in mladinske organizacije.
(Če mogoče, prijavite kosilo telefonsko: 258-8952)

37. SKUPNI MLADINSKI DAN

12. novembra

NAŠ DOM - SAN JUSTO

- 8.00 sv. maša v sanhuški katedrali
- 9.30 dviganje zastav
- nato zajtrk
- 10.00 do 15.00 skupne igre
(keglanje, namizni tenis, odbojka,
papi-futbol)
- 13.00 kosilo
- 15.30 18.00 finale turnirja odbojka SDO-SFZ
- 18.30 kulturni program
prosta zabava ob zvokih orkestra

PRISRČNO VABLJENI VSI, KI SE ČUTILJO
MLADE.

Spomenka Hribar; „Naša žena“; 6.89

Sprava je klic k ljubezni

— Ali veste, da so bile na Golem
otoku in drugih okoliških otokih tu-
di ženske?

„Ne. Če pa je res, je to treba raz-
ziskati. Morda bi prav Naša žena da-
la pobudo za to? Poiskala te ženske
in zabeležila njihova pričevanja?“

— Povejte, če si sploh še lahko
predstavljate prihodnost Jugosla-
vije?

„Prihodnosti Jugoslavije, kakršna
je danes, ne vidim oziroma jo vidi-
mo rdečo in črno. Jugoslavija je mo-
žna samo kot svobodna zveza enako-
pravnih državljanov in suverenih nacij.
Če do tega ne bomo prišli, bo na
Balkanu zavladal državljanski kaos.
Pogoj za to, da do te groze ne pride,
je, da se partija preneha čutiti kot
najbolj odgovorna za vse, kot edina
Rešiteljica iz brezna, v katerega nas
je zapeljala.“

— Mislite, da med nami, ki nam
je Jugoslavija domovina, sploh še
lahko pride do prave sprave in kaj
bi morali vsi storiti, da bi do nje
prišlo?

„Bojim se, da ne! Toda upam. Brez
upanja ni mogoče živeti. Vendar, če
preudarno razmislim, ne vidim izho-
da, saj smo ujeti v boljševiški obra-
zec in boljševiško (razredno) sovra-
štvo. Prišlo je namreč do strahovi-
tega spoja ‚dveh‘ virov sovraštva.
Sovraštvo, ki ga spodbuja partija

do ‚razrednih sovražnikov‘, je postalo
pravo osebno sovraštvo ljudi do
drugače mislečih. Celo preprosti lju-
dje, denimo v Srbiji, sovražijo Slo-
vence globoko in iskreno in iz tega
sovraštva se poji tudi (njihova) bolj-
ševiška ideologija (sovraštva). V Slo-
veniji je isto, le v obratni smeri.

Seveda to ne velja za vse ljudi,
vendar je tega zelo veliko. Na ‚jugu‘
imajo Slovence za bogate in vsega
krive. Imajo nas za svoje ‚razredne
sovražnike‘, sovražijo nas ‚razredno‘.
To, da je boljševiško razredno sovra-
štvo prešlo na mednarodno raven,
pri čemer naj bi bil en narod
proletarec, drugi pa izkoriščevalec,
je največja povojna groza, ki nas je
zadela in ki nas tudi najbolj ogro-
ža, saj omogoča ‚razredni boj‘ kot
mednarodni spopad oziroma pre-
vlado ene nacije (revnega, ‚proletar-
skega razreda‘) nad drugim (‚boga-
tim‘).

No, temu ‚rezultatu‘ se ni treba
čuditi: če leta in leta podučuješ
ljudi, da je kriv tisti, ki ima več o-
ziroma, ki sploh kaj ima, če izrecno
vzgajaš, od malega, ljudi v razred-
nem duhu (to je v razrednem sovra-
štvu!) in če na ta način skrivaš
odgovornost za svojo nemogočo,
‚predpotopno‘ in sovražno (partijsko)
politiko. Potem mora biti nekega
dne ‚rezultat‘ tu.

To sovraštvo je neizmerno, ni se
pripravljeno pogajati ali spraviti,

- (3) ampak hoče Zmagati, in je podobno
tistemu, ki ga je Stalin injiciral zo-
per Jugoslavijo. In tudi sicer pote-
ka vse po istem ‚scenariju‘. Tedaj je
bil v sovjetskem časopisu napisano
toliko laži o Jugoslaviji, da je kar
neverjetno — kakor danes o Slove-
niji v beograjskem časopisju. Prav-
zaprav ne gre za laži, ampak za pol-
resnice, ki dajejo popačeno sliko o
stvari sami. Takšno ‚slikanje‘ spet
zbuja novo sovraštvo... In to se vr-
ti in nihče ne ve, kje se je partijski
spor med KPJ in Stalinom razrešil
z razhodom. Slovenska partija pa še
vedno noče uvideti, koliko je ura, se
postaviti na svoje noge in postaviti
svoje pogoje za sodelovanje z zvezno
partijo. S tem bi se tudi legitimirala,
se pravi, dobila soglasje svojega na-
roda!

Toda slovenska partija se še ved-
no noče obrniti k svojemu ljudstvu,
kakor je bil to, na primer, storil le-
ta 1948 Tito, če pozabimo na Goli
otok, ki seveda ni bil naključje.

Če bo slovenska partija izgubila to
priložnost, ki jo danes nedvomno i-
ma, smo vsi izgubljeni. Njeno dana-
šnje taktiziranje grozi, da bomo iz-
gubili poslednje dosežke narodno-
svobodilnega boja. Da slovenska o-
blast res zgolj taktizira, je videti iz
tega, da je pripravljena ‚žrtvovati‘
četverico za to, da bi ohranila status
quo, predvsem pa, da bi odložila dan
soočenja, torej konfrontacije. Toda
do soočenja različnih stališč, če so
res različna, bo moral priiti, prej
ali slej. Samo tako je mogoče za-
četi od začetka! Samo pogovor suve-
rene oblasti suverene nacije z dru-
gimi, enako suverenimi, more prine-
sti dogovor o sožitju!“

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: 69 - 9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nac. de la Propiedad
Intellectual N° 85.462

N. ročnina Svobodne Slovenije za 1989:
za Argentino A 6.000; pri pošiljanju po
pošti A 7.000; Združ. države in Kanada
pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA
dol.; obmejne države Argentine 53 USA
dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija,
Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA. Kan-
ada in Evropa za pošiljanje z navad-
no pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo:
v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Pa-
ganini 2;
v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe,
Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTA-
DOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES -
T. E. 362-7215